

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای گسترش و برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی

رشته مطالعات سیاسی جهان اسلام

دوره کارشناسی ارشد ناپوسته

گروه علوم اجتماعی

بر اساس مصوبه جلسه شماره ۹۲۱ شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی

در تاریخ ۱۳۹۸/۰۹/۰۳ به تصویب رسید.

نام رشته: مطالعات سیاسی جهان اسلام

عنوان گرایش: -

گروه: علوم اجتماعی

دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد ناپیوسته

کارگروه تخصصی: علوم سیاسی

نوع مصوبه: تدوین

بیشنهادی: شورای تحول و ارتقاء علوم انسانی

تاریخ تصویب: ۱۳۹۸/۰۴/۱۰

برنامه درسی تدوین شده دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته مطالعات سیاسی جهان اسلام طی نامه شماره ۹۸/۱۰۸۹۹/دش تاریخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۲ از کارگروه تخصصی شورای تحول و ارتقای علوم انسانی دریافت و در جلسه شماره ۹۲۱ تاریخ ۱۳۹۸/۰۹/۰۳ شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که از مهر ماه سال ۹۹ وارد دانشگاهها و مراکز آموزش عالی می شوند، قابل اجرا است.

ماده دو- این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و به تمامی دانشگاهها و موسسه های آموزش عالی کشور که مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش و برنامه ریزی آموزشی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری را دارند، برای اجرا ابلاغ می شود.

ماده سه- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن نیاز به بازنگری دارد.

دکتر علی خاکی صدیق

دبیر شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی

دکتر محمدرضا آهنجیان

دبیر کمیسیون برنامه ریزی آموزشی

شورای عالی انقلاب فرهنگی
شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی

مشخصات کلی، برنامه آموزشی و سرفصل درس‌های

دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته

مطالعات سیاسی جهان اسلام

گروه علوم انسانی

مصوب جلسه ..... شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورخ .....

فصل اوّل
مشخصات کلی برنامه

طی بیش از یک قرن اخیر تاریخ مسلمانان و کشورهای اسلامی به دلایل متعدد از جمله توسعه موج بیداری اسلامی، دارا بودن ذخایر سرشار انرژی، جایگاه تاریخی و تمدنی، واقع شدن در مناطق سوق الجیشی جهان، همراه با تحولات پر شتاب بوده است. تحولاتی که نه تنها بر جوامع مسلمان بلکه بر روابط بین المللی تاثیر شگرفی گذاشته است. وقوع انقلاب پیروزمند اسلامی ایران و گسترش دیدمان اسلام‌گرایی در میان مسلمانان این اهمیت را دو چندان نمود، به نحوی که طی سه دهه اخیر توجه همه جانبه محافل آکادمیک را به سوی تجزیه و تحلیل مسائل مختلف جهان اسلام معطوف داشته است. در عین حال هرچند تاکنون در دانشگاه‌های مختلف، رشته‌ها و مراکز مطالعاتی با عنوان غرب آسیا و خلیج فارس یا شمال آفریقا و امثال آن در چارچوب مطالعات منطقه‌ای شکل گرفته است و پژوهش‌ها و آثار گسترده‌ای در جنبه‌های گوناگون مسائل جهان اسلام به رشته تحریر درآمده است ولی این کوشش‌ها هیچ‌گاه به شکل‌گیری رشته‌ای خاص، متفاوت از تقسیم‌بندی‌های معمول دانشگاهی در جهان نگردیده تا بتواند ضمن ساختار شکنی، بنیان نوینی را در این نوع بررسی‌های سیاسی بوجود آورد.

بدون تردید خلاء این حوزه مطالعاتی که خاص جهان اسلام باشد هم به جهت آموزشی و هم پژوهشی در جامعه دانشگاهی ایران و جهان کاملاً هویدا است. جدا از آن که طراحی چنین رشته‌ای در چارچوب توسعه شناخت و تقویت علائق بنیادین کشورهای اسلامی و نیز در چارچوب سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران و به‌ویژه با عنایت به هویت دینی نظام جمهوری اسلامی ایران حایز اهمیت فراوان است.

از این‌رو دانشکده معارف اسلامی و علوم سیاسی دانشگاه امام صادق عنه السلام با درک این ضرورت و برای نخستین بار طراحی رشته مطالعات سیاسی جهان اسلام را در سطح دانشگاه‌های داخلی مورد توجه جدی قرار داد. مبنای طراحی رشته مزبور این تلقی است که جهان اسلام منطقه جغرافیای خاصی نیست بلکه جهان اسلام را باید به همه سرزمین‌هایی اطلاق نمود که مسلمانان در آن حضور فعال و کار آمد و موثر داشته و دارند و بدیهی است که زیرساخت چنین جهانی مبنای عقیدتی و باورهای دینی تشکیل می‌دهد.

تعریف و اهداف دوره:

کارشناسی ارشد مطالعات سیاسی جهان اسلام دوره‌ای است از دوره‌های آموزشی عالی مشتمل بر دروس گوناگون با لحاظ فهم و تجزیه و تحلیل تحولات و مسائل سیاسی و بین‌المللی جهان اسلام که با اهداف ذیل تدوین شده است:

الف- اهداف کلان:

۱- تأمین و تربیت نیروهای انسانی متخصص در عرصه مدیریت سیاست خارجی جمهوری اسلامی که قابلیت‌های لازم در عرصه تجزیه و تحلیل مسائل سیاسی جهان اسلام را دارا باشند.

۲- فراهم نمودن زمینه‌های لازم برای مطالعه و پژوهش در حوزه مطالعات سیاسی جهان اسلام.

۳- فراهم نمودن زمینه لازم برای ایجاد دوره‌های مطالعات سیاسی جهان اسلام در مقطع دکتری.
۴- کاربردی کردن مطالعات سیاسی به طور عام، و مطالعات جهان اسلام به صورت خاص، با عنایت به نیازهای داخلی و بین‌المللی.

۵- گسترش حوزه‌های دانش یا عنایت به نیازهای مطالعاتی و پژوهشی در زمینه مسائل سیاسی جهان اسلام.
۶- تربیت دانشجویانی که به طور تخصصی در حوزه مسائل جهان اسلام صاحب‌نظر بوده و بتوانند در نهادها و وزارت‌خانه‌های ذی‌ربط بویژه در حوزه مسائل خارجی جمهوری اسلامی ایران منشأ خدمات برای کشور باشند.
۷- پاسخ‌گویی به رشد روز افزون علایق دانشجویان دوره‌های کارشناسی علوم سیاسی و روابط بین‌الملل و مطالعات منطقه‌ای نسبت به فهم و تجزیه و تحلیل مسائل سیاسی جهان اسلام و گشایش فضای نوین و متفاوت از فضاهای مطالعاتی سنتی در این حوزه‌ها.

ب- اهداف عملیاتی (در حیطه‌های شناختی، گرایشی و مهارتی):

الف- ۱- اهداف شناختی:

۱. شناخت پیشینه و وضعیت حاضر سیاست در کشورهای جهان اسلام.
۲. آشنایی اجمالی با حوزه مطالعه، مفاهیم و مسائل علوم سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و حقوقی جهان اسلام.
۳. آشنایی با چالش‌های کلان جدید جهان اسلام نظیر توسعه، جهانی شدن و حکمرانی؛ و چگونگی مواجهه با آن‌ها در عرصه عمومی.
۴. شناخت الگوهای برتر و نقاط برجسته و موفقیت‌آمیز در کشورها و مجامع اسلامی.
۵. آشنایی تخصصی با مناطق مختلف جغرافیایی جهان اسلام.

الف- ۲- اهداف گرایشی:

۱. گرایش به تحلیل، نقد و ارزیابی وضعیت سیاسی جهان اسلام از لحاظ ارزشی.
۲. گرایش به حل مسائل سیاسی و بین‌المللی در عرصه عمومی جهان اسلام.
۳. احساس مسئولیت نسبت به اوضاع جهان اسلام و نظام اسلامی به‌ویژه در جریان مسائل مختلف سیاسی، اقتصادی و فرهنگی.
۴. ایجاد خوشبینی و نگاه مثبت به سرمایه سیاسی، معنوی و انسانی و جهان اسلام به منظور حضور فعال در عرصه‌های مختلف جهان.
۵. انتظار سازنده نسبت به آینده جهان اسلام.

الف- ۳- اهداف مهارتی:

۱. تقویت مهارت‌های تحصیلی شامل:

الف) مطالعه روش‌مند با کمیت و کیفیت بالا در حیطه مسائل مربوطه.

ب) تجزیه و تحلیل و مواجهه نقادانه با متون مختلف در حیطه مربوط.
ج) مهارت‌های علمی مانند طبقه‌بندی اطلاعات، سخنرانی، گزارش‌نویسی و مقاله‌نویسی در حیطه موضوعات مربوط.

۲. توانایی رویارویی با پیچیدگی‌های سیاسی-اجتماعی در جهان اسلام.
۳. توانایی به کارگیری دانش در عمل سیاسی در عرصه‌های داخلی و بین‌الملل (استخراج توصیه‌های عملیاتی از دانش و آموخته‌های نظری).
۴. تقویت ظرفیت فعالیت در محیط‌های سیاسی.
۵. توانایی کار در محیط‌های مشخص نظیر وزارت امور خارجه و سایر نهادهای مربوط.

شکل و طول دوره:

مدت دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مطالعات سیاسی جهان اسلام بدون در نظر گرفتن دروس پیش نیاز چهار نیم‌سال تحصیلی (۲ سال) و در چارچوب نظام آموزشی واحدی می‌باشد. در صورت لزوم شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه می‌تواند حسب مورد یک یا دو نیم‌سال به طول دوره تحصیلی دانشجوی اضافه نماید. همچنین مدت زمان گذراندن دروس پیش نیاز جزء سنوات تحصیل محسوب نمی‌گردد.

تعداد واحدهای درسی:

دانشجوی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مطالعات سیاسی جهان اسلام باید ۲۲ واحد درسی را به شرح ذیل بگذراند.

الف_ دروس پیش‌نیاز ۶ تا ۱۲ واحد (به تشخیص گروه)

ب_ دروس تخصصی-الزامی ۱۲ واحد

د_ دروس تخصصی-اختیاری ۱۶ واحد

ه_ پایان‌نامه ۴ واحد

تبصره ۱: با عنایت به مقطع رشته، دانشجو می‌بایست در هر درس با هماهنگی استاد، تحقیق مستقلی را ارائه دهد.
تبصره ۲: تشخیص نیاز یا عدم نیاز به گذراندن واحدهای پیش‌نیاز و میزان و نوع آنها بر عهده گروه آموزشی مربوط است.

تبصره ۳: طول هر نیم‌سال تحصیلی ۱۶ هفته آموزشی کامل است و هر واحد درسی نظری در ۱۶ ساعت و هر واحد درسی عملی به مدت ۲۲ ساعت ارائه می‌شود.

مواد آزمون ورودی:

ردیف	نام درس	ضریب
۱	روش تحقیق در علوم سیاسی	۳
۲	زبان تخصصی	۳
۳	اندیشه سیاسی در ایران و جهان اسلام	۳
۴	اصول روابط بین الملل	۲
۵	جنبش های اسلامی معاصر	۲

شرایط ورود به دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته مطالعات سیاسی جهان اسلام:

داوطلبان تحصیل در این رشته‌ها از طریق آزمون مورد تأیید وزارت علوم تحقیقات و فناوری گزینش می‌شوند و باید افزون بر ویژگی‌های عمومی مورد نظر دانشگاه امام صادق علیه السلام توان تحصیل تمام وقت در طول دوره و قابلیت‌های فکری و روحی برای گذراندن موفقیت‌آمیز دوره را دارا باشند. دارندگان مدرک کارشناسی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، می‌توانند در آزمون این رشته شرکت کنند. داوطلبان این رشته باید در حد قابل قبول از علوم و معارف اسلامی، زبان عربی و زبان انگلیسی باشند. چنانچه ضرورت اقتضا کند، دانشگاه از طریق مصاحبه علمی، گزینش نهایی داوطلبان را انجام خواهد داد.

نقش و قابلیت‌های دانش‌آموختگان:

بر اساس اهداف دوره، دانش‌آموختگان این رشته قابلیت‌های ذیل را دارا می‌باشند.

- ۱- برخورداری از مهارت‌های لازم پژوهشی در حوزه مطالعات سیاسی جهان اسلام در جهت ارتقاء سطح دانش کشور.
- ۲- برخورداری از توانائی‌های لازم در عرصه تجزیه و تحلیل مسائل سیاسی جهان اسلام برای احراز مسئولیت در مدیریت‌های سیاسی مرتبط در کشور.
- ۳- شناخت مسائل و پیچیدگی‌های مسائل جهان اسلام در محیط درونی و پیرامونی (بین‌المللی).
- ۴- بستریابی پژوهش‌های کاربردی برای گسترش روابط متناسب بین کشورهای اسلامی.
- ۵- برخورداری از توانمندی‌های لازم برای مدیریت مراکز مطالعاتی و پژوهشی در عرصه مطالعات سیاسی و بین‌المللی جهان اسلام.

فصل دوم: جدول دروس

الف- درس جبرانی

نوع واحد	تعداد واحد	نام درس	
نظری	۲	اصول روابط بین الملل	۱
نظری	۲	سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران	۲
نظری	۲	جنبش های اسلامی معاصر	۳
نظری	۲	حقوق بین الملل عمومی	۴
نظری	۲	حقوق بین الملل اسلامی	۵
نظری	۲	سازمان های بین المللی	۶
نظری	۲	کلیات مطالعات منطقه ای	۷
نظری	۲	مسائل بین المللی جهان اسلام	۸
نظری	۲	تکدرس در اختیار گروه	۹
-	۱۸	جمع	

دانشجویان ورودی از رشته های غیر مرتبط موظفند از میان این دروس، به میزان ۶ تا ۱۲ واحد به تشخیص گروه اخذ کنند.

ب- درس تخصصی-الزامی

نوع واحد	تعداد واحد	نام درس	
نظری	۲	روش تحقیق در مطالعات سیاسی و بین المللی	۱
نظری	۲	اقتصاد سیاسی کشورهای اسلامی	۲
نظری	۲	جنبش های اسلامی معاصر و تأثیر انقلاب اسلامی ایران بر آنها	۳
نظری	۲	اندیشه های سیاسی در اسلام معاصر	۴
نظری	۲	روابط خارجی کشورهای اسلامی	۵
نظری	۲	جغرافیای سیاسی جهان اسلام	۶
	۱۲	جمع	

ج- درس تخصصی- اختیاری

ردیف	نام درس	تعداد واحد	نوع واحد
۱	سیاست و حکومت در جهان اسلام	۲	نظری
۲	تاریخ تمدن اسلامی	۲	نظری
۳	جهان اسلام و مسئله فلسطین	۲	نظری
۴	کشورهای اسلامی و سازمانهای بین المللی و منطقه ای	۲	نظری
۵	جهانی شدن و جهان اسلام	۲	نظری
۶	مسائل جامعه‌شناسی سیاسی - فرهنگی کشورهای اسلامی	۲	نظری
۷	جغرافیای سیاسی شیعه در جهان امروز	۲	نظری
۸	مسائل سیاسی - اقتصادی جهان اسلام	۲	نظری
۹	تحولات سیاسی - اجتماعی جوامع اسلامی در شمال آفریقا	۲	نظری
۱۰	جایگاه سیاسی و اجتماعی - مسایل مسلمانان در اروپای غربی و آمریکای شمالی	۲	نظری
۱۱	تحولات سیاسی - اجتماعی جوامع اسلامی در شرق و جنوب شرقی آسیا	۲	نظری
۱۲	تحولات سیاسی - اجتماعی جوامع اسلامی در آسیای مرکزی و قفقاز	۲	نظری
۱۳	تحولات سیاسی - اجتماعی جوامع اسلامی در غرب و جنوب غربی آسیا	۲	نظری
۱۴	حقوق اساسی در کشورهای جهان اسلام	۲	نظری
۱۵	نقد و ارزیابی نظریه‌های همگرایی منطقه‌ای	۲	نظری
۱۶	مسائل پیشرفت و توسعه سیاسی در کشورهای اسلامی	۲	نظری
۱۷	مسائل اقلیت‌های مسلمان در کشورهای غیر اسلامی	۲	نظری
۱۸	آینده‌پژوهی سیاسی جهان اسلام	۲	نظری
۱۹	نظریه‌های همگرایی، وحدت و تقریب در جهان اسلام معاصر	۲	نظری
۲۰	اسلام و روابط بین الملل	۲	نظری
-	جمع	۴۰	-

از میان این دروس، به میزان ۱۶ واحد توسط دانشجو انتخاب می‌شود.

د- پایان نامه

۴ واحد

پایان نامه

نکته: منابع اعلامی، منابع پیشنهادی برای اساتید گرامی و دانشجویان عزیز بوده است و بر اساس حروف الفبا تنظیم شده است.

فصل سوم: سرفصل دروس

الف- سرفصل دروس تخصصی-الزامی

نام درس به فارسی: روش تحقیق در مطالعات سیاسی و بین‌المللی		نام درس به انگلیسی: Methodology in Political and International Studies	
تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	نوع درس:	نظری	جبرانی
		عملی	
		نظری	پایه
		عملی	
		نظری	الزامی
		عملی	اختیاری
پیش‌نیاز: گذراندن روش تحقیق دوره کارشناسی آموزش تکمیلی عملی: ندارد			
اهداف درس:			
- کسب دانش لازم درباره روش های علمی تحقیق - کسب مهارت های لازم در بکارگیری روشهای علمی در پژوهش ها - آشنایی با مباحث فلسفه علم و معرفت شناسی و تاثیر آن در پژوهش			
سرفصل درس:			
- مباحث مربوط به فلسفه علم و منشاء دانش علمی - پوزیتیویسم و دیدگاه های ناقد آن - نوع تبیین های علمی رایج در علم سیاست - شنایی و کاربرد روشهای متداول گردآوری اطلاعات در مطالعات علوم سیاسی - نوع روش های تحلیل سیاسی اعم از کیفی و کمی - اصول تدوین پیشنهاد و طرح تحقیق و نحوه ارائه گزارش های علمی و پایان نامه های تحصیلی			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
x	✓	✓	✓
منابع:			
- بلیکی، نورمن (۱۳۸۴) طراحی پژوهش های اجتماعی، ترجمه حسن جاوشیان، تهران، نشر نی. - علی خانی، علی اکبر (۱۳۸۵) روش شناسی، مطالعات سیاسی اسلام، تهران، دانشگاه امام صادق علیه السلام - مارش، دیوید و استوکر، جری (۱۳۷۸) روش و نظریه در علوم سیاسی، ترجمه امیر محمد حاجی یوسفی، تهران، انتشارات پژوهشکده مطالعات راهبردی. - مانهایم، یارول و ریچ، ریچارد (۱۳۷۷) روش های تحقیق در علوم سیاسی: تحلیل تجربی، ترجمه لیلا سازگار، تهران، مرکز نشر دانشگاهی. - های، کالین (۱۳۸۵) در آمدی انتقادی بر تحلیل سیاسی، ترجمه احمد گل محمدی، تهران، نشر نی.			

نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
اقتصاد سیاسی کشورهای اسلامی		Political Economy of Islamic Countries	
تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	نوع درس:	نظری	تجرباتی
		عملی	
		نظری	پایه
		عملی	
		نظری	انزوازی
		عملی	اختیاری
پیش نیاز: ندارد آموزش تکمیلی عملی: ندارد			
اهداف درس:			
۱. آشنا کردن دانشجویان با مفهوم اقتصاد سیاسی و نظریه های مربوط به آن ۲. توانمند سازی دانشجویان در جهت تجزیه و تحلیل اقتصاد سیاسی کشورهای اسلامی ۳. آشنا نمودن دانشجویان با نهادهای اقتصادی جهان اسلام			
سرفصل درس:			
۱. مفهوم اقتصاد سیاسی. ۲. اقتصاد سیاسی به عنوان رهیافت و به عنوان دینیلین. ۳. مروری بر برخی نظریه های اقتصاد سیاسی (نظریه انتخاب عقلایی، نظریه کلاسیک، سرمایه داری، نئومارکسیسم، وابستگی، نئوکلاسیک، نظریه نیازهای اساسی...). ۴. مروری بر برخی نظریه های اقتصاد سیاسی بین المللی (مرکانتلیسم، لیبرالیسم، مارکسیسم، نظریه های جدید). ۵. اقتصاد سیاسی کشورهای اسلامی (مورد مطالعه ایران، ترکیه، پاکستان، عربستان، مصر، الجزایر، سودان، بنگلادش، مالزی، اندونزی، نیجریه). ۶. کشورهای اسلامی، توسعه و رشد اقتصادی. ۷. دولت و توسعه و بخش خصوصی و توسعه. ۸. کشورهای اسلامی، سرمایه گذاری خارجی و توسعه. ۹. کشورهای اسلامی، توسعه و محیط زیست. ۱۰. کشورهای اسلامی، توسعه و جمعیت. ۱۱. همکاری و همگرایی اقتصادی کشورهای اسلامی (بانک توسعه اسلامی، آکو، گروه دی ۸). ۱۲. کشورهای اسلامی، مابه بین الملل و تجارت بین الملل. ۱۳. کشورهای اسلامی و شرکت های چند ملیتی. ۱۴. کشورهای اسلامی و سازمان های اقتصادی بین المللی. ۱۳۹۳			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
x	✓	✓	✓
منابع:			
۱. سلمانی سید علی (۱۳۸۶) محصولات بازار سرمایه اسلامی، توسعه و چالش ها، ترجمه محمد مهدی عسکری، تهران، دانشگاه امام صادق علیه السلام ۲. حاجی یوسفی، امیرمحمد (۱۳۷۸) دولت، نفت و توسعه اقتصادی در ایران، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی.			

۳. رحمانی، میترا (۱۳۸۴) توسعه تجارت دو جانبه ایران با اعضای گروه هشت کشورهای اسلامی، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی.
۴. زبیر، محمد عمر، دور الدوله فی تحقیق اهداف الاقتصاد الاسلامی، البنك التتمیه، المعهد الاسلامی للبحوث و التدريب، جده، ۲۰۰۳ (۱۴۰۴ ق)
۵. صالح آبادی، علی (۱۳۸۵) بازارهای مالی اسلامی (مجموعه مقالات)، تهران، دانشگاه امام صادق علیه السلام
۶. عظیمی (آرانی)، حسین (۱۳۹۳) مدارهای توسعه نیافتگی در اقتصاد ایران، انتشارات نی.
۷. موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی (۱۳۷۹) مجموعه مقالات همایش بین المللی ایجاد بازار مشترک اسلامی، تهران.
۸. هانت، دایانا (۱۳۷۷) نظریه های اقتصاد توسعه: تحلیلی از الگوهای رقیب، ترجمه غلامرضا آزاد، تهران: نشر نی.

9. Ali ,Mohammad(2002)Globlization or colonization, the Moslem World in the 21 St century,London,Ta-Ha.
10. Carkoglu,Ali(1998) et all,The political Economy of Regional Cooperation in the Middle East, London: Routledge.
11. Ehteshami, Anoushiravan(2007) Globalization and Geopolitical in the Middle East: Old Games, New Rules, London; Routledge
12. Hartner, Stephen John and Laura A.Stengrim(2002) Globalization and Empire: The U.S. Invasion of Iran free markets, and the Twilight of Democracy, Tuscaloosa: the University of Alabama press, 2006
13. Nugent, Jeffrcy and h.pesaran (Eds)(2007) Explaining Growth in the Middle East, Amsterdam: Elsvier.
14. Salman syed, Ali(2005) Islamic capital market product: Development and challenges Jeddah, I.R.T.I.Islamic development Bank.

نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:									
جنبش‌های اسلامی معاصر و تأثیر انقلاب اسلامی بر آنها		Seminar on Contemporary Islamic Movements and Impact of Islamic Revolution on them									
تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۳ ساعت	نوع درس:	نظری	جبراس								
		عملی									
		نظری	پایه								
		عملی									
		نظری	الزامی								
		عملی									
نظری	اختیاری										
عملی											
اهداف درس: ۱. بررسی و شناخت اسلام‌گرایی در جهان معاصر اسلام ۲. تجزیه و تحلیل جنبش‌های اسلامی معاصر و شناساندن آنها به دانشجویان ۳. بررسی تأثیر انقلاب اسلامی بر جنبش‌های اسلامی سه دهه اخیر											
سرفصل درس: ۱. چارچوب‌های نظری تجزیه و تحلیل پدیده اسلام‌گرایی معاصر. ۲. بیداری اسلامی و معضل عقب‌ماندگی جهان اسلام. ۳. جهان اسلام و غرب. ۴. بررسی اندیشه‌های مصلحان معاصر جهان اسلام (سیدجمال، عبده، عبدالرحمن، گواکبی و اقبال و...) ۵. سقوط خلافت عثمانی و تأثیر آن بر جهان اسلام. ۶. حرکت سلفیه و تأثیر آن بر جهان اسلام. ۷. بررسی جنبش‌های اسلامی شمال آفریقا (اخوان المسلمین، مهدیون، سوسی، و...) ۸. جنبش‌های اسلامی معاصر در حوزه کشورهای خلیج فارس. ۹. بررسی جنبش‌های اسلامی در لبنان، عراق، سوریه و فلسطین. ۱۰. اسلام‌گرایی در جنوب شرقی آسیا. ۱۱. اسلام‌گرایی در شبه قاره هند و افغانستان. ۱۲. تجدید حیات اسلام در آسیای میانه و قفقاز. ۱۳. اسلام‌گرایی در ترکیه. ۱۴. بررسی تأثیرات انقلاب اسلامی ایران بر جنبش بیداری اسلامی.											
روش ارزشیابی: <table border="1"> <thead> <tr> <th>ارزشیابی مستمر</th> <th>میان‌ترم</th> <th>آزمون نهایی</th> <th>تحقیق یا پروژه</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>x</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> </tr> </tbody> </table>				ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	x	✓	✓	✓
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه								
x	✓	✓	✓								
منابع: ۱. اسپوزیتو، جان ال (۱۳۸۲) انقلاب ایران و بازتاب جهانی آن، ترجمه محسن مدیر شانه چی، مرکز باارشناسی و ایران. ۲. اسداللهی، مسعود (۱۳۸۲) جنبش حزب‌الله لبنان گذشته و حال، تهران، پژوهشکده مطالعات راهبردی. ۳. بایی سعید (۱۳۹۸) هراس بتیادین، ترجمه غلامرضا جمشیدیها و موسی عنبری، انتشارات دانشگاه تهران. ۴. الحركات الاسلاميه المعاصره فی الوطن العربی، مجموعه مولفین، بیروت. ۵. خدوری، مجید (۱۳۵۹) تجدید حیات سیاسی اسلام (سید جمال الدین، اخوان المسلمین)، ترجمه حمید احمدی، تهران، الهام.											

۶. دکمچیان، هراير(۱۳۷۷) اسلام در انقلاب جنبش های اسلامی در جهان غرب (بررسی پدیده بنیاد گرایی اسلامی) ترجمه حمید احمدی، تهران، کیهان.
۷. رفعت السيد، احمد(۲۰۰۵) مستقبل الحركات الاسلاميه بعد ۱۱ ايلول (سپتمبر)، بيروت، دارالفکر.
۸. رواد اليوبه(۱۳۷۸) تجربه اسلام سياسي ترجمه محسن مدير نثانه جی، تهران، الهدی.
۹. کویل، ژیل(۱۳۶۶) پیامبر و فرعون (جنبش های نوین اسلامی در مصر)، ترجمه حمید احمدی، تهران، کیهان.
۱۰. محمدی، منوچهر(۱۳۸۵) بازتاب جهانی انقلاب اسلامی، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
۱۱. مرکز الاهرام للدراسات السياسيه والاستراتيجيه (گروهی از نویسندگان). دليل الحركات الاسلاميه (قاهره ۲۰۰۶).
۱۲. مولقی، احمد. جنبش های اسلامی معاصر، تهران، سمت، ۱۳۷۴.

13. Tal.Brighton, Nachman(2005) Radical Islam in Egypt and Jordan, Sussex Academic press, Jaffe center of strategic studies.

نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
اندیشه سیاسی در اسلام معاصر		Political Thought in Contemporary Islam	
تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۲۲ ساعت	نوع درس:	نظری	جبرانی
		عملی	
		نظری	پایه
		عملی	
		نظری	الزامی
		عملی	
		نظری	اختیاری
		عملی	
پیش نیاز: ندارد آموزش تکمیلی عملی: ندارد			
اهداف درس:			
- توانمند سازی دانشجویان در جهت شناخت سیر تحول اندیشه سیاسی مسلمانان در ۱۵۰ سال اخیر - شناخت رابطه اندیشه های سیاسی جدید متفکران مسلمان با صدر اسلام و منابع اصلی اسلامی - شناخت چگونگی تعامل و تقابل متفکران مسلمان با تمدن غربی			
سرفصل درس:			
- کلیات شامل تبیین سیاسی بودن اسلام، گرایش های سیاسی نخستین از رحلت پیامبر(ص) و تحولات اندیشه سیاسی مسلمانان پس از آن - بررسی و تبیین نسبت آراء متفکران قدیم مسلمان با افکار جدید سیاسی جهان اسلام - جهان غرب و اسلام، سیر تاریخی و تحولات سیاسی و تاثیر آن بر اندیشه مسلمانان - تجدد خواهی و اصلاح فکر دینی شامل اندیشه های سیاسی سید جمال الدین اسد آبادی، شیخ محمد عبده، عبدالرحمن کواکبی و ... - الغای خلافت عثمانی و تاثیر آن بر اندیشه دینی سیاسی - اندیشه های سیاسی متفکران اهل سنت از فروپاشی خلافت عثمانی تاکنون به ویژه درباب حکومت اسلامی - تجزیه و تحلیل گرایشهای ناسیونالیستی و چپ در جهان اسلام - اندیشه های سیاسی متفکران اهل سنت در شبه قاره هند و پاکستان (از سید احمد خان هندی تاکنون) - اندیشه های سیاسی متفکران شیعه با تاکید بر مباحث گفتمانی مشروطه و انقلاب اسلامی - اندیشه سیاسی فیلسوفان و متکلمان شیعی معاصر - اندیشه سیاسی فقیهان شیعی معاصر - بررسی آراء و متفکران دینی در ایران و جهان اسلام - بررسی نظریه تقریب مذاهب اسلامی در اندیشه متفکران معاصر مسلمان - انقلاب اسلامی ایران و تجدید حیات اسلام سیاسی - تجزیه و تحلیل نظریه اسلامی در آراء دانشمندان متأخر جهان اسلام - تجزیه و تحلیل نظریه مردم سالاری دینی			
روشن ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
x	✓	✓	✓
منابع:			
- امام خمینی، سید روح الله (۱۳۸۴) ولایت فقیه، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی. - آیت الله خامنه ای، سیدعلی (۱۳۹۲) طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن، نشر صهبا. - برزگر، ابراهیم (۱۳۹۰) استعاره صراط در اندیشه سیاسی سید قطب.			

۴. خدوری، مجید (۱۳۷۴) گرایشهای سیاسی در جهان عرب، ترجمه عبدالرحمن، عالم، تهران، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی وزارت امور خارجه.
۵. خرمشاد، محمد باقر (به اهتمام) (۱۳۸۵) مجموعه مقالات همایش مردم سالاری دینی (جلد ۳)، تهران، دفتر نشر معارف، دانشگاه امام صادق.
۶. درخشه، جلال (۱۳۸۴) گفتمان سیاسی شیعه در ایران معاصر، تهران، دانشگاه امام صادق علیه السلام.
۷. سوزنگر، روح الله (۱۳۸۳) اندیشه های سیاسی سید قطب، مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
۸. شرابی، هشام (۱۳۸۵) پدرسالاری جدید، ترجمه احمد موقی، انتشارات کویر.
۹. شرابی، هشام (۱۳۶۹) روشنفکران عرب و غرب، ترجمه عبدالرحمن عالم، تهران، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی.
۱۰. علی خانی، علی اکبر (۱۳۸۴) اندیشه های سیاسی در جهان اسلام از فروپاشی خلافت عثمانی (ویراستار) تهران، پژوهشگاه علوم انسانی.
۱۱. عمید زنجانی، عباسعلی (۱۳۸۴) فقه سیاسی جلد دهم (اندیشه های سیاسی در جهان اسلام معاصر) تهران، امیر کبیر.
۱۲. عنایت، حمید (۱۳۷۹) اندیشه سیاسی در اسلام معاصر، ترجمه بهاء الدین خرمشاهی، تهران، خوارزمی.
۱۳. عنایت، حمید (۱۳۸۳) سیری در اندیشه سیاسی عرب، تهران، امیر کبیر.
۱۴. النابلسی، شاکره الفکر العربی فی القرن العشرين.
15. Lahoud Nelly (2005) political Thought in Islam New York: Routledge.
16. Rosenthal, Erwin I.J (1963) Political Thought in Medieval Islam, Cambridge university press.

نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
روابط خارجی کشورهای اسلامی		Foreign Relationships in Islamic Countries	
تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۲۲ ساعت	نوع درس:	نظری	جبرانی
		عملی	
		نظری	پایه
		عملی	
		نظری	الزامی
		عملی	
		نظری	اختیاری
		عملی	
پیش نیاز: ندارد آموزش تکمیلی عملی: ندارد			
اهداف درس:			
آشنایی دانشجویان با سیاست خارجی و روابط خارجی کشورهای اسلامی و مهمترین تحولات بین المللی مرتبط به شکل گیری و تدوین این سیاستها نظیر سیاست قدرتهای بزرگ، بحرانهای بین المللی، پدیده هایی نظیر تروریسم و نیز روابط کشورهای اسلامی با جمهوری اسلامی ایران			
سرفصل درس:			
- عوامل تاثیرگذار در سیاست خارجی کشورهای اسلامی - نقش و تاثیر قدرت های منطقه ای و جهانی در روابط خارجی کشورهای اسلامی - سازمان های منطقه ای و سیاست خارجی کشورهای اسلامی - بحران های منطقه ای و کشورهای اسلامی - بهداری اسلامی و سیاستهای کشورهای اسلامی - انرژی و سیاست خارجی کشورهای اسلامی - جایگاه جنبشهای اسلامی در سیاست بین الملل - ایران و کشورهای اسلامی - استراتژی آمریکا در قبال جهان اسلام - آسیب شناسی سیاست خارجی کشورهای اسلامی - اسلام هراسی و نظام بین الملل - تروریسم و جهان اسلام			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
x	✓	✓	✓
منابع:			
- ادواردز، میلتون (۱۳۸۲) سیاست و حکومت در خاورمیانه، ترجمه رسول افصلی، بشیر علم وادب. - اسپوزیتو، جان (۱۳۹۰) جنبش های اسلامی معاصر: اسلام و دموکراسی، ترجمه شجاع احمدوند، نی. - ایران و مطالعات منطقه ای: مجموعه مقالات آسیای مرکزی، گذشته، حال و آینده (۱۳۸۷) موسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی. - باقری و قربانزاده، محمدحسن و منصور (۱۳۸۹) دشمن شناسی و ریشه های دشمنی صهیونیسم با جهان اسلام، اندیشه عصر. - بدره ای، فریدون (۱۳۸۴) جامعه مدنی در جهان اسلام: چشم انداز معاصر، نشر و پژوهش فروزان روز. - ترکمانی، حسین (۱۳۶۶) حدود روابط خارجی در حکومت اسلامی از دیدگاه قرآن کریم، بنیاد اندیشه اسلامی.			

۷. جعفری ولدانی، اصغر (۱۳۸۳) روابط خارجی ایران بعد از انقلاب اسلامی، آوای نور.
۸. حسین، آصف (۱۳۸۷) جهان اسلام از منظرهای سیاسی مختلف، ترجمه احمد موقی، موسسه مطالعات اندیشه سازان تور.
۹. حقیقت، سید صادق (۱۳۷۶) مسئولیت های فراملی در سیاست خارجی دولت اسلامی، مرکز تحقیقات استراتژیک.
۱۰. دهقان طرزجانی، محمود (۱۳۷۹) روابط خارجی ایران و همسایگان در دهه دوم انقلاب اسلامی، سروش.
۱۱. دهقانی فیروزآبادی و رادفر، سید جلال و فیروزه (۱۳۸۹) الگوهای صدور انقلاب در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه امام صادق (ع).
۱۲. ربابا سا و دیگران، (۱۳۸۷) جهان اسلام پس از یازده سپتامبر، ترجمه مهدی مطهرنیا و مسعود منزوی، مؤسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی.
۱۳. رهنما، مجید (۱۳۴۵) مسائل کشورهای آسیایی و آفریقایی، دانشگاه تهران.
۱۴. سیسک، تیموتی دی (۱۳۷۸) اسلام و دموکراسی: دین، سیاست، قدرت در خاورمیانه، ترجمه شعیبعلی بهرامپور، حسن مجدنی، نی.
۱۵. شاور، برنارد (۱۳۵۱) اسلام دین آینده جهان، ترجمه هادی خسروشاهی، نسل جوان.
۱۶. شمسایرات (۱۳۸۸) درآمدی بر جنبش های اسلامی در آسیای مرکزی، استان قدس.
۱۷. شیرودی، مرتضی (۱۳۹۰) جنبش های و نهضت های سیاسی معاصر بزم هدیایت.
۱۸. طرح و تدوین اداره عملیات روانی و مقابله با تهدیدات نرم، جهان اسلام: هدف تهاجم نظام سلطه (۱۳۸۵) استاد مشترک سپاه پاسداران.
۱۹. عزالدین ابراهیم (فتوحی شقاقی) (۱۳۸۶) شیعه و سنی غوغای ساختگی، ترجمه هادی خسروشاهی، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی.
۲۰. فتح، زیگرید (۱۳۸۸) آمریکا ستیزی در جهان اسلام، ترجمه حسن سعید کلاهی و احمد تقی زاده، انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
۲۱. فتحی یکن و رامزطنبور (۱۳۸۷) جهانی شدن و آینده جهان اسلام، ترجمه مولود مصطفایی، احسان.
۲۲. مصطفائی، محمد (۱۳۷۶) بررسی علل بیشرقت، عقب ماندگی و تفرقه در جهان اسلام، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی.
۲۳. منسفیلد، پیتر (۱۳۸۵) تاریخ خاورمیانه، ترجمه عبدالعلی اسپهبدی، جاویدان.
۲۴. منشی زاده، رحمت الله (۱۳۷۸) جهان اسلام و تحولات ساختاری (تهران: نشر مسعی، ۱۳۷۸)
۲۵. مولانا، حمید (۱۳۸۹) اسلام بخران های جهان معاصر (تهران: انتشارات علمی فرهنگی).
۲۶. میراقایی، جلال (۱۳۷۴) جهان اسلام مشکلات و راه کارها، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی.
۲۷. نوربخش، عبدالرحیم (۱۳۷۳) بررسی مشکلات جهان اسلام و نقش وحدت در رفع آن ها (تهران: هفتمین کنفرانس بین المللی وحدت اسلامی).
۲۸. هالیدی و دیگران (۱۳۹۰) خاورمیانه نو نظریه و عمل، ترجمه عسگر قهرمان پور، امیرکبیر.
۲۹. هرابر دکمجان، هرابر (۱۳۷۷) اسلام در انقلاب: جنبش های اسلامی در جهان عرب، ترجمه حمید احمدی (تهران: کیهان، ۱۳۷۷)
۳۰. هینوش، ریموند (۱۳۸۳) سیاست خارجی کشورهای خاورمیانه، ترجمه علی گل محمدی و انوشیروان احتشامی، پژوهشکده مطالعات راهبردی.
۳۱. واعظی، حسن (۱۳۸۰) تروریسم: نریشه یابی، تروریسم و اهداف آمریکا از لشکر کشی به جهان اسلام، سروش.
۳۲. واعظی، محمود (۱۳۸۷) استراتژی آمریکا در قبال جهان اسلام، پژوهشکده تحقیقات استراتژیک.

نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
جغرافیای سیاسی جهان اسلام		Geopolitics of the Islamic World	
تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	نوع درس:	تظری	جبرانی
		عملی	
		تظری	پایه
		عملی	
		تظری	الزامی
		عملی	
تظری	اختیاری		
عملی			
اهداف درس:			
۱. ایجاد آگاهی و بینش لازم در دانشجویان نسبت به درک مسائل ژئوپولیتیک جهان اسلام. ۲. شناساندن قابلیت‌ها و چالش‌های جهان اسلام به دانشجویان ۳. بررسی و کاربرد ژئوپولیتیک در تحلیل و فهم مسائل سیاسی جهان اسلام			
سرفصل درس:			
۱. جغرافیای طبیعی کشورهای اسلامی (موقعیت جغرافیایی، وسعت، واحدهای سیاسی). ۲. ویژگی‌های سرزمینی جهان اسلام (شکل، توپوگرافی، دریاها، دریاچه، رودخانه). ۳. تنگه‌ها و خلیج‌ها، گذرگاه‌های استراتژیک جهان اسلام، مجمع‌الجزایر، جزایر، جنگلهای. ۴. ویژگی‌های اقلیمی کشورهای اسلامی. ۵. جغرافیای انسانی و ویژگی‌های جمعیتی جهان اسلام (نرخ رشد جمعیت، ساختمان، الگوی پخش). ۶. بررسی سابقه تاریخی دیدگاه ژئوپولیتیک در اندیشه اندیشمندان اسلامی. ۷. بررسی تاثیر جغرافیای جهان اسلام در بافت سیاسی و شکل‌گیری. ۸. عوامل همگرایی و واگرایی در جهان اسلام. ۹. چالش‌های داخلی و خارجی کشورهای اسلامی. ۱۰. مناطق بحرانی جهان اسلام (فلسطین، عراق، افغانستان، کشمیر). ۱۱. عوامل موثر در شکل‌گیری واحدهای سیاسی جهان اسلام (رقار استعمار و قدرتهای جهانی). ۱۲. بررسی عوامل جغرافیایی تولید قدرت در جهان اسلام (عوامل توانمند ساز کشورهای اسلامی). ۱۳. تاثیر انقلاب اسلامی بر ژئوپولیتیک نوین جهان اسلام. ۱۴. تحلیل جغرافیا سیاسی سازمان‌های منطقه‌ای جهان اسلام. ۱۵. بیداری اسلامی و تاثیر آن بر ژئوپولیتیک جهان اسلام.			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
x	✓	✓	✓
منابع:			
۱. آلسدایر، درایسندل و جوالد ایچ بلیک (۱۳۷۳) جغرافیای سیاسی غرب آسیا و شمال آفریقا، ترجمه دزه میرحیدر، تهران، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی. ۲. جوخانی زاده مقدم، محمد باقر (۱۳۷۴) مسائل جغرافیای جهان اسلام، انتشارات دانشگاه امام حسین علیه السلام. ۳. صفوی، سید یحیی (۱۳۸۷) وحدت جهان اسلام، چشم انداز آینده، انتشار شکبیا. ۴. عزتی، عزت‌الله (۱۳۷۴) جغرافیای سیاسی جهان اسلام، قم، واحد تدوین کتب درسی. ۵. کمپ، جفری و رابرت هارکاوای (۱۳۸۳) جغرافیای استراتژیک غرب آسیا، ترجمه مهدی حسینی متین، تهران، پژوهشکده مطالعات راهبردی. ۶. لاریجانی، علی (۱۳۸۳) بازنگری جانش‌ها و فرصت‌های جهان اسلام، همایش بین‌المللی جهان اسلام، وزارت خارجه. 7. AL-salman, Mahdi(2000) Islamic regional Economic Integration: challneges and opportunities, Kuwait University. 8. Anthony.H.cordsman(1997) The Middle East and the Geopolitics of Energy, waslinton Dc, 1994. 9. Khan Fahim, Islamic futures and Their Markets, Islamic development bank.			

ب- سرفصل دروس تخصصی-اختیاری

نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:									
سیاست و حکومت در جهان اسلام		Politics and Government in the Islamic World									
تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	نوع درس:	جبرانی	نظری								
		پایه	عملی								
			نظری								
		الزامی	عملی								
			نظری								
		اختیاری	عملی								
نظری											
اهداف درس: - کسب دانش لازم درباره روش های علمی تحقیق - کسب مهارت های لازم در بکارگیری روشهای علمی در پژوهش ها - آشنایی با مباحث فلسفه علم و معرفت شناسی و تاثیر آن در پژوهش											
سرفصل درس: - درباره سیاست و حکومت : مفاهیم، نظریه ها و تاریخچه - مفهوم جهان اسلام: دیدگاههای مختلف - سابقه تاریخی کشورهای جهان اسلام - گونه شناسی دولت در جهان اسلام - فرهنگ سیاسی در جهان اسلام - مطالعه دگرگونی های اجتماعی و سیاسی، مسائل توسعه، روند نوسازی در کشورهای جهان اسلام - نیروها و گرایش های مهم سیاسی در کشورهای عمده جهان اسلام - احزاب سیاسی و نظام های انتخاباتی - کانون های تاثیر گذار بر قدرت سیاسی در جهان اسلام (داخلی و بین المللی) - قانون اساسی و نهادهای حکومتی در جهان اسلام (بررسی چند کشور عمده) - بررسی ساخت قدرت و دولت در جهان اسلام - ارتش و سیاست در جهان اسلام - بحران مشروعیت در کشورهای اسلامی و گسترش تقاضا برای مشارکت سیاسی - پایان جنگ سرد و تاثیر آن بر کشورهای اسلامی											
روش ارزشیابی: <table border="1"> <thead> <tr> <th>ارزشیابی مستمر</th> <th>میان ترم</th> <th>آزمون نهایی</th> <th>تحقیق یا پروژه</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>x</td> <td>✓</td> <td>✓</td> <td>✓</td> </tr> </tbody> </table>				ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	x	✓	✓	✓
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه								
x	✓	✓	✓								
منابع: - خرمشاد، محمدباقر (به اهتمام) (۱۳۸۵)، مردم سالاری دینی (جلد اول: ماهیت، ابعاد و مسائل مردم سالاری دینی)، ناشر معارف - خرمشاد، محمدباقر (به اهتمام) (۱۳۸۵) مردم سالاری دینی (جلد سوم: پیشینه تاریخی و تجربه مردم سالاری دینی)، ج. ناشر نشر معارف - زندوکیلی، مهدی (۱۳۹۱) مردم سالاری دینی و تئوکراسی، مهدی زندوکیلی، ناشر بخشایش.											

۴. ساجوه امین ب. (ویراستار) (۱۳۸۴) جامعه مدنی در جهان اسلام و چشم اندازهای معاصر، ترجمه فریدون بدره‌ای، تهران، نشر فرزانه روز.
۵. لاییدوس، ایرام (۱۳۸۲) تاریخ جوامع اسلامی، ترجمه علی یختیاری زاده، تهران، اطلاعات.
۶. مجمع تقریب مذاهب اسلامی (۱۳۷۹) جهان اسلام، مشکلات، راهکارها، گزیده مقالات دوازدهمین اجلاس بین المللی وحدت اسلامی، تهران.
۷. مصباح یزدی و نوروزی، محمد تقی و محمد جواد (۱۳۹۱) مردم سالاری دینی و نظریه ولایت فقیه، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).
۸. مصطفی، ساکر (۱۹۹۳) موسوعه دول العالم الاسلامی، بیروت دارالعلم الملايين.
9. Ayubi Nazih (1991) political Islam, Religion and politics in the Arab world, London, NewYork: routledge.
10. Beverley, Mitton Edwards (2004) Islam and politics in contemporary world, Oxford, polity.
11. Holyday, Fred (1996) Islam and myth of confrontation: Religion and politics in Mmiddleeast, London. NewYork, I.B. Tourise.
12. Ibrahim. saad Edin (2002) Egypt, Islam and democracy American University in caro press.
13. Masatoshi, kisachi (Edited by) (2006) popular movements and Democratization in the Islamic world, NewYork, Routledge.
14. Sajitaka, sato.t. (Edited by) (2004) Muslims societies: Historical and comparative aspects, London, Routledge.

نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
تاریخ تمدن اسلامی		History of Islamic civilization	
تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۲۲ ساعت	نوع درس:	نظری	جبرانی
		عملی	
		نظری	پایه
		عملی	
		نظری	الزامی
		عملی	اختیاری
پیش نیاز: ندارد آموزش تکمیلی عملی: ندارد			
اهداف درس:			
۱. آشناسازی دانشجویان با مبانی تمدن و فرهنگ اسلامی ۲. شناساندن تحولات تاریخ تمدن و فرهنگ اسلامی در جهت دمیدن روحیه خود باوری و تقویت آن ۳. تجهیز فکری دانشجویان برای احیاء و بازسازی تمدن اسلامی - ایرانی			
سرفصل درس:			
۱. تعاریف و مفاهیم مرتبط: تمدن، فرهنگ، جهان اسلام ۲. زمینه های شکل گیری تمدن و فرهنگ اسلامی ۳. علوم و جایگاه آن در تمدن و فرهنگ اسلامی ۴. سازمان های اداری و اجتماعی در تمدن و فرهنگ اسلامی ۵. هنر در تمدن و فرهنگ اسلامی ۶. تاثیر تمدن و فرهنگ اسلامی در تمدن غربی ۷. تمدن اسلامی، تمدن غربی مطالعه تطبیقی ۸. شکوفایی و رکود تمدن اسلامی و علل آن ۹. شکل گیری گفتمان بازگشت به خویشتن در تمدن و فرهنگ اسلامی معاصر ۱۰. پدیده بیداری و خیزش سیاسی در تمدن و فرهنگ اسلامی ۱۱. بررسی دوزنمای تمدن و فرهنگ اسلامی ۱۲. انقلاب اسلامی ایران و بازشناسی تمدن اسلامی ۱۳. تمدن اسلامی و جهان جدید			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
x	✓	✓	✓
منابع:			
۱. ۲. بورلو، ژوزف (۱۳۸۶) تمدن اسلامی، ترجمه اسدالله علوی، بنیاد پژوهش های اسلامی. ۳. حلبی، علی اصغر (۱۳۶۵) تاریخ تمدن اسلامی، تهران، چاپ و نشر بنیاد. ۴. خرمشاد، محمد باقر (۱۳۹۶) جایگاه تمدنی ایران امروز در جهان اسلام، سرو اندیشه ۵. زیدان، جرجی (۱۳۶۹) تاریخ تمدن اسلامی، ترجمه علی جواهر کلام، تهران، امیر کبیر. ۶. علوی، سیدعلی، توفیق طلبی در تمدن ایران اسلامی، سمت، ۱۳۸۵			

۷. لوبون، گوستاو (۱۳۸۷) تمدن اسلام و غرب، ترجمه محمد تقی داعی گیلانی، افراسیاب.
۸. متز، آدام (۱۳۶۲) تاریخ تمدن اسلامی در قرن چهارم هجری یا رنسانس اسلامی، ترجمه علیرضا ذکاوتی قرگزلو، امیر کبیر.
۹. محمدی، ذکراالله (۱۳۷۳) نقش فرهنگ و تمدن اسلامی در بیداری غرب، دانشگاه بین المللی امام خمینی.
۱۰. نجفی، موسی (۱۳۸۹) انقلاب فرا مدرن و تمدن اسلامی، مطالعات تاریخ معاصر ایران.
۱۱. نصر، سید حسین (۱۳۸۴) علم و تمدن در اسلام، ترجمه احمد آرام، علمی و فرهنگی.
۱۲. ولایتی، علی اکبر (۱۳۸۲) پویایی فرهنگ و تمدن اسلام و ایران، مرکز اسناد و خدمات پژوهشی.
13. Bernad Lewis (1987) (edited and translated by) Islam from the prophet Mohammad to the capture of constantinopole, NewYork, oxford University press.
14. Hamilton A.K.Gibb (1962) Studies on the Civilization of Islam, Prinston University.
15. Lambton. Ann.K. and Bernard lewis (1970) The Cambridge History of Islam, camberidge university press.
16. Montgomery watt (1972) The influence of Islam on Medieval Europe, Edingburg university press.
17. Rom Svrory (edited by) (1991) Introduction to Islamic Civilization, Cambridge, NewYork, Routledge.

نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
جهان اسلام و مسئله فلسطین		The Islamic World & the Problem of Palestine	
تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	نوع درس:	تئوری	جزئی
		عملی	پایه
		تئوری	الزامی
		عملی	
		تئوری	اختیاری
		عملی	
اهداف درس:			
۱. بررسی و تبیین دیدگاه و عملکرد کشورهای اسلامی، سازمان کنفرانس اسلامی و نیز مواضع مسلمانان جهان در خصوص مسئله فلسطین ۲. آشناسازی دانشجویان با مواضع مسلمانان جهان در قبال مسئله فلسطین ۳. توانمندسازی دانشجویان جهت تجزیه و تحلیل مسائل مربوط به فلسطین به عنوان مسئله اسلامی.			
سرفصل درس:			
۱. تجزیه و تحلیل موضوع فلسطین و سرزمین های اشغالی (بررسی تاریخی). ۲. دلایل اهمیت مسئله فلسطین برای مسلمانان: قدس قبله اول مسلمین، اشغال سرزمین های اسلامی و آواره ساختن مسلمان. ۳. بررسی مواضع کشورهای اسلامی در قبال تاسیس اسرائیل و تحولات پس از آن از ۱۹۴۸ تاکنون. ۴. بررسی مواضع علمای شیعه و سنی در قبال مسئله فلسطین. ۵. بررسی دیدگاه های امام خمینی ره در قبال مسئله فلسطین قبل از پیروزی انقلاب. ۶. بررسی دیدگاه های امام خمینی ره در قبال مسئله فلسطین پس از پیروزی انقلاب. ۷. حج و مسئله فلسطین. ۸. روز قدس و اهمیت آن در مسئله فلسطین. ۹. بررسی مواضع کشورهای اسلامی در قبال انتفاضه. ۱۰. بررسی مواضع کشورهای اسلامی در قبال روند صلح. ۱۱. بررسی مواضع کشورهای اسلامی در قبال دولت مقاومت اسلامی فلسطین حماس و حکومت خودگردان.			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
x	✓	✓	✓
منابع			
۱. احمدی، حمید (۱۳۷۷) ریشه های بحران های خاورمیانه، کیهان. ۲. جریس صبری و خلیفه (۱۳۸۱) ساختار های صهیونیستی، ترجمه قیس زعفرانی، تهران، دفتر مطالعات سیاسی بین الملل. ۳. زعتیر، اکرم (۱۳۹۵) سرگذشت فلسطین، ترجمه اکبر هاشمی رفسنجانی، بوستان کتاب. ۴. شون بام، دیوید (۱۳۸۱) ایالات متحده و اسرائیل، ترجمه محمد رضا سلکی، تهران، دفتر مطالعات سیاسی. ۵. صلح میرزایی، سعید (۱۳۹۰) فلسطین از منظر آیت الله خامنه ای، انتشارات انقلاب اسلامی. ۶. کویتگیلی، جان (۱۳۷۲) فلسطین و اسرائیل رویارویی با عدالت، ترجمه سهیلا نصری، تهران دفتر مطالعات سیاسی. ۷. گارودی، پروژه (۱۳۷۷) تاریخ یک ارتداد، اسطوره های بنیانگذار اسرائیل، ترجمه محمد شریف، تهران: انتشارات رسا. ۸. نورانی، محمود (۱۳۸۱) اهداف سیاست خارجی ساف و فلسطین اشغالی، تهران، دفتر مطالعات سیاسی بین الملل. ۹. ولایتی، اکبر (۱۳۸۰) ایران و تحولات فلسطین، تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین الملل. 10. Abdul A M M Jalil (1981) Palestine Issue and the Muslim World. Published by Islamic Research Centre Neamat Bookshop. 11. Charles.D Smith (2004) Palestine and the Arab conflict, Bedford, st martins. 12. Rashid, Khalid (2006) The story of the Palestinian strnggle for stete hood, Beacon press, 2006.			

نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
کشورهای اسلامی و سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای		Islamic Countries and International and Regional Organizations	
تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	نوع درس:	نظری	جبرانی
		عملی	پایه
پیش‌نیاز: ندارد آموزش تکمیلی عملی: ندارد		نظری	الزامی
		عملی	
		نظری	
		عملی	اختیاری
اهداف درس:			
۱. آشنایی دانشجویان با سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای و چگونگی تعامل کشورهای اسلامی با این سازمان‌ها ۲. آشنا ساختن دانشجویان با سازمان‌هایی که با هدف همگرایی کشورهای اسلامی تاسیس شده‌اند. ۳. شناسایی چالش‌های پیش‌روی جهان اسلام در صحنه بین‌المللی.			
سرفصل درس:			
۱. فلسفه تاسیس سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای. ۲. انواع سازمان‌های بین‌المللی جایگاه و کارکرد این سازمان‌ها در نظام بین‌المللی. ۳. رویکرد و نگاه کشورهای اسلامی به سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای. ۴. نقش کشورهای اسلامی در تاسیس این سازمان‌ها. ۵. کشورهای اسلامی و سازمان ملل متحد. ۶. سازمان کنفرانس اسلامی (تاریخچه تاسیس اهداف آرکان نقاط ضعف و قدرت آینده پیش‌رو). ۷. بین‌المجالس اسلامی. ۸. چالش‌های پیش‌روی همگرایی کشورهای اسلامی.			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
x	✓	✓	✓
منابع:			
۱. ابوالحسنی، علی (۱۳۷۸) مجموعه اسناد اجلاس هشتم سران کشورهای اسلامی، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی. ۲. خانی، محمد حسن (۱۳۸۵) سازمان‌های بین‌المللی در نظر و عمل: گذشته، حال، آینده، انتشارات دانشگاه امام صادق علیه السلام. ۳. سلیم، محمد السید و دیگران (۱۳۷۶) سازمان کنفرانس اسلامی در جهان متغیر، ترجمه حسن رضایی، دفتر روابط بین‌الملل. ۴. عزت بگوویج، علی (۱۳۷۴) اسلام بین‌دو دیدگاه شرق و غرب، ترجمه حسین سیف‌زاده، دفتر مطالعات سیاسی.			

نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
جهانی شدن و جهان اسلام		Globalization and the Islamic World	
تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	نوع درس:	جبرانی	نظری
		پایه	عملی
			نظری
		الزامی	عملی
			نظری
			عملی
اختیاری	نظری		
	عملی		
پیش نیاز: ندارد آموزش تکمیلی عملی: ندارد			
اهداف درس:			
۱. شناساندن جایگاه و وضعیت جهان اسلام در پرتو تحولات جهان به‌ویژه جهانی شدن برای دانشجویان ۲. توانمند سازی دانشجویان جهت شناخت و تجزیه و تحلیل فرصت‌ها و چالش‌های پیش‌روی مسلمانان در پرتو تحول جهانی شدن			
سرفصل درس:			
۱. مفهوم جهانی شدن و زمینه‌های تاریخی آن. ۲. جهانی شدن: واقعیت یا اسطوره. ۳. مولفه‌های فکری جهانی شدن. ۴. مسئله سنت و تجدید. ۵. غرب و جهان جدید. ۶. جهانی شدن و تاثیر آن بر فرهنگ، اقتصاد و سیاست جهان سوم. ۷. اسلام سیاسی و مسیحیت سیاسی. ۸. لیبرال دموکراسی و نظام سرمایه‌داری. ۹. تمدن اطلاعاتی. ۱۰. جهانی شدن و ثبات سیاسی و اجتماعی جهان اسلام. ۱۱. برخورد و گفتگوی تمدن‌ها. ۱۲. اسلام و حقوق بشر، دیپلماسی و جنگ منصفانه. ۱۳. گفت‌وگو عدالت در اسلام و غرب و چالش‌های پیش‌رو. ۱۴. فمینیسم و جنسیت‌گرایی و مواضع کشورهای اسلامی. ۱۵. آزادی فرد مسئله تساهل و حکومت اکثریت. ۱۶. نظریه پایان جهان.			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون تهایمی	تحقیق یا پروژه
x	✓	✓	✓
منابع:			
۱. تهرانیان، مجید و دیگران(۱۳۸۰) جهانی شدن، چالش‌ها و ناامنی، به اهتمام اصغر افتخاری، پژوهشکده مطالعات راهبردی. ۲. دهشیری، محمدرضا(۱۳۹۴) بنیادهای دینی خشونت و افراطیگری در عصر جهانی شدن، مطالعات جهانی شدن. ۳. دهشیری، محمدرضا(۱۳۹۴) خشونت و افراطی‌گری در عصر جهانی شدن، مطالعات جهانی شدن. ۴. رجایی، فرهنگ(۱۳۸۰) بیدار شدن جهانی شدن، وضعیت بشری و تمدن اطلاعاتی، ترجمه عبدالحسین آذرنگ، آگه. ۵. غلامی، رضا(۱۳۹۱) اسلام و جهانی شدن- بررسی امکان جهانی شدن اسلامی در قرن ۲۱، مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر. ۶. قوام، سید عبدالعلی- جهانی شدن و جهان اسلام، تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، ۱۳۸۲. 7. Elshstain, J.B(1995) Democracy on Trial. NewYork: basic book. 8. Esposito, john.L(1992) The Islamic Thret. Myth or reality? Oxford: O.U, P. 9. kabar s.Ahmad and Hastings donnan(1994) Islam globalization and postmodernity (Editedy) London, NewYork, routledge. 10. Mandaville, peter(2007) Global political Islam, New York, Routledge.			

نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
مسائل جامعه‌شناسی سیاسی کشورهای اسلامی		<i>Problems in the Political Sociology of Islamic Countries</i>	
تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۳ ساعت	نوع درس:	نظری	جبرانی
		عملی	
		نظری	پایه
		عملی	
		نظری	الزامی
		عملی	اختیاری
پیش‌نیاز: ندارد آموزش تکمیلی عملی: ندارد			
اهداف درس:			
آشنایی دانشجویان با مفاهیم، تحولات و مسائل مرتبط با جامعه‌شناسی سیاسی در کشورهای اسلامی			
سرفصل درس:			
۱. جامعه‌شناسی ۲. سیاست ۳. دموکراسی ۴. نظریات اصلی جامعه‌شناسی سیاسی ۵. گونه‌شناسی نظام‌های سیاسی در کشورهای اسلامی ۶. نسبت دین، جامعه و سیاست ۷. مشارکت سیاسی در کشورهای اسلامی ۸. فرهنگ سیاسی در جوامع اسلامی ۹. جریان‌شناسی گروه‌های سیاسی در کشورهای اسلامی نظیر: - سلفی‌گری - اخوان المسلمین - جماعت اسلامی - جماعت تبلیغ - وهابیت - القاعده - داعش ۱۰. شکاف‌های اجتماعی در کشورهای اسلامی ۱۱. جایگاه قبیله‌گرایی و قوم‌گرایی در کشورهای اسلامی ۱۲. احزاب و نظام‌های حزبی در کشورهای اسلامی ۱۳. نظام‌های انتخاباتی در کشورهای اسلامی ۱۴. جهانی‌شدن و تحولات اجتماعی-سیاسی در کشورهای اسلامی ۱۵. آینده پژوهی رابطه جامعه و سیاست در کشورهای اسلامی			
روشن‌ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
x	✓	✓	✓
منابع:			
۱. شولزینگر، رابرت (۱۳۷۹) دیپلماسی آمریکا در قرن بیستم، ترجمه محمد رفیعی مهر آبادی، دفتر و مطالعات. ۲. عزت بگوویچ، علی (۱۳۷۴) اسلام بین دودیدگاه شرق و غرب، ترجمه حسین سیف زاده، دفتر مطالعات سیاسی بین‌المللی. 3. Kai Hafez, Mohammed Arkoun, Mary Ann Kenny (2000) The Islamic World and the West: An Introduction to Political Cultures and International Relations, Published by BRILL. 4. Kislov, Rudolf Ivanovich Zimenkov, R. Zimenkov (2006) USA and the Islamic World. Published by Sterling. 5. Lahond Nelly and Anthony H. Jones (Edited by) (2005) Islam in world politics, London, Routledge. 6. Mike Bowker (2007) Russia, America and the Islamic World, Published by Ashgate Publishing, Ltd.			

نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
جغرافیای سیاسی شیعه در جهان امروز		Geopolitics of Shi'a in the Contemporary World	
تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	نوع درس:	نظری	جبرانی
		عملی	
		نظری	پایه
		عملی	
		نظری	الزامی
عملی			
نظری			
عملی	اختیاری		
پیش نیاز: ندارد آموزش تکمیلی عملی: ندارد			
اهداف درس:			
۱. توانمندسازی دانشجویان در تجزیه و تحلیل نقش و موقعیت شیعه در جهان معاصر اسلام ۲. بررسی و شناخت تاثیر انقلاب اسلامی بر نقش نوین شیعیان و آشنایی سازی دانشجویان با آن			
سرفصل درس:			
۱. تطور تاریخی شیعه. ۲. انقلاب اسلامی ایران و تجدید حیات شیعه. ۳. عوامل مؤثر بر ژئوپولیتیک شیعه. ۴. شیعه و نظریه تقرب مذاهب اسلامی در جهان معاصر اسلام. ۵. گرایش‌های گوناگون شیعه در جهان معاصر امروز. ۶. ساختارشناسی جمعیتی شیعه در جهان امروز (شرق آسیا، شبه‌قاره هند، کشورهای عربی حوزه خلیج فارس، کشورهای شمال آفریقا و ...). ۷. نقش شیعه در جهان معاصر اسلام (لبنان، عربستان، عراق، بحرین و ...). ۸. جنبش‌های معاصر شیعه و پیامدهای ناشی از آن. ۹. شیعیان و تاثیر آن‌ها بر تحولات معاصر بین‌المللی. ۱۰. چالش‌های فراروی شیعه.			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
x	✓	✓	✓
منابع:			
۱. اسداللهی، مسعود (۱۳۸۲) جنبش حزب اله لبنان، گذشته و حال، پژوهشکده مطالعات راهبردی. ۲. ای فولر، گراهام و فرانکه، رحیم (۱۳۸۴) شیعیان عرب، مسلمانان فراموش شده، ترجمه خدیجه تبریزی، موسسه شیعه شناسی. ۳. بختیاری، محمد عزیز (۱۳۸۵) شیعیان افغانستان، انتشارات شیعه شناسی. ۴. توال، فرانسوا (۱۳۸۰) ژئوپولیتیک تشیع، ترجمه حسن صدوق، دانشگاه شهید بهشتی. ۵. جعفریان، رسول (۱۳۷۱) جغرافیای تاریخی و انسانی شیعه در جهان اسلام، انصاریان. ۶. چلبی، تمارا (۱۳۹۱) شیعیان جبل عامل و لبنان جدید، ترجمه شهناز شفیق خانی، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات. ۷. عارفی، محمد اکرم (۱۳۸۵) شیعیان پاکستان، موسسه شیعه شناسی. ۸. متقی زاده، زینت (۱۳۸۳) جغرافیای سیاسی شیعیان منطقه خلیج فارس، موسسه شیعه شناسی. ۹. محمدی، منوچهر (۱۳۸۵) بازتاب جهانی انقلاب اسلامی، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی. 1. Nakash, Yitzbak(2006)Reaching for power: the Shia in Modern Arab world, prinston university press. 2. Nasr, valiy(2006)The Shia Revival: How Confilicts witnin Islam will shape the Future .NewYork.norton.			

نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
مسائل سیاسی - اقتصادی جهان اسلام		Economic and Political Issues of the Islamic World	
تعداد واحد: ۳ واحد تعداد ساعت: ۳۳ ساعت	نوع درس:	جبرانی	نظری
		پایه	عملی
		الزامی	نظری
		اختیاری	عملی
			نظری
		پیش نیاز: ندارد آموزش تکمیلی عملی: ندارد	
اهداف درس:			
- آشنا کردن دانشجویان با تازه ترین تحولات سیاسی جهان اسلام - شناخت وضعیت و شاخص های فرهنگی کشورهای اسلامی - شناخت مهمترین رسانه های منطقه ای جهان اسلام و ظرفیتها و قابلیت های آن در شکل بخشی به افکار عمومی - ارتقاء قوه تحلیل و بینش دانشجویان از مسائل روز جهان اسلام برای ارائه راهکارهای عملی برای چالش های روز جهان اسلام - آشنایی با مسائل سیاسی و فرهنگی و رسانه ای کشورهای اسلامی در مناطق مختلف - شناخت و انطباق نظریه های سیاسی فرهنگی بر آخرین وضعیت سیاسی و فرهنگی کشورهای اسلامی - افزایش قابلیت ها و توانایی های دانشجویان برای کاربرد دانش خود در حوزه مسائل جهان اسلام			
سرفصل درس:			
- جایگاه کشورهای اسلامی در رده بندی های جهانی در حوزه های سیاسی اقتصادی و فرهنگی - شاخصه های تولید فرهنگی در جهان اسلام - تولیدات علمی جهان اسلام - آشنایی با آیسسکو - رسانه های تصویری جهان اسلام - بررسی موقعیت کشورهای اسلامی از نظر تولیدات فیلم و مجموعه های تلویزیونی - وضعیت رسانه های جهان اسلام - آخرین تحولات سیاسی و فرهنگی و رسانه ای کشورهای حوزه خلیج فارس - آخرین وضعیت سیاسی فرهنگی و رسانه ای کشورهای آسیای میانه و قفقاز - تحلیل مسائل سیاسی و فرهنگی و رسانه ای کشورهای اسلامی حوزه مدیترانه - بررسی مسائل سیاسی و فرهنگی و رسانه ای کشورهای اسلامی حوزه شمال افریقا - تحلیل و بررسی مسائل سیاسی و فرهنگ و رسانه ای کشورهای شبه قاره و آسیای جنوب غربی - بررسی مسائل سیاسی فرهنگی و رسانه ای روز کشورهای اسلامی شرق آسیا - آخرین وضعیت فرهنگی رسانه ای کشورهای اسلامی در قالب آیسسکو - بررسی تحلیل مسائل و همکاری های کشورهای اسلامی در اتحادیه رادیو تلویزیون های کشورهای اسلامی			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
X	✓	✓	✓

منابع:

۱. بشیر، حسن (۱۳۸۰) رسانه‌های گروهی در غرب آسیا الگوی تغییر سیاسی و اجتماعی محافظه‌کاری. ترجمه سیروس فیضی.
۲. بشیر، حسن (۱۳۸۶) ظرفیت‌های رسانه‌های جهان اسلام. پژوهشگاه فرهنگ و هنر و ارتباطات.
۳. بشیر، حسن (۱۳۸۷) تعامل فرهنگ و سیاست از تئوری تا واقعیت. پژوهشگاه فرهنگ و هنر و ارتباطات.
۴. خانی، محمد حسن (۱۳۸۴) مذهب و رسانه و سیاست در غرب آسیا. دانشگاه امام صادق علیه السلام
۵. ساسمن، جerald (۱۳۷۴) ارتباطات فراملی و جهان سوم. ترجمه طاهره زیان احمدی. مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه ها.
۶. عظیمی دولت آبادی، امیر (۱۳۹۶) انقلاب در کشورهای عربی. پژوهشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی.
۷. کریمی، غلامرضا (۱۳۸۷) نقش سازمان آپسسکو در در شناسایی ظرفیتهای فرهنگی جهان اسلام. پژوهشگاه فرهنگ و هنر و ارتباطات.
۸. مصمودی، مصطفی عبدالسلام (۱۳۶۴) النظام الاعلامی الجدید. المجلس الوطنی للثقافة و الفنون و الادب.
۹. مقدس، محمد (۱۳۸۰) راهبرد فرهنگی جهان اسلام. انتشارات الهدی.
10. Encyclopedia of Islamic culture and society(2998) Vista international Publishing House.
11. Mastoshi Kiasaichi(2006) Popular movement and democratization in Islamic world Routledge.
12. Veer, Peter van der(2004) Media, war, and terrorism: responses from the Middle East and Asia Routledge

نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
تحولات جوامع اسلامی در شمال آفریقا		Developments in the Islamic societies of North Africa	
تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	نوع درس:	نظری	جبرانی
		عملی	
		نظری	پایه
		عملی	
		نظری	الزامی
		نظری	اختیاری
		عملی	
پیش نیاز: ندارد آموزش تکمیلی عملی: ندارد			
اهداف درس:			
۱. آشنا سازی دانشجویان با جایگاه و نقش تاریخی کشورهای اسلامی شمال آفریقا ۲. توانمند سازی دانشجویان در جهت تجزیه و تحلیل تحولات سیاسی و اجتماعی جوامع شمال آفریقا			
سرفصل درس:			
۱. مشترکات فرهنگی و سیاسی و اجتماعی جوامع شمال آفریقا. ۲. ویژگیهای تاریخی و جغرافیایی شمال آفریقا. ۳. بررسی زمینه های اجتماعی و تاریخی توسعه اسلام در شمال آفریقا. ۴. ادیان و مذاهب در شمال آفریقا. ۵. گسست های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی در جوامع شمال آفریقا. ۶. عوامل نا امنی در جوامع اسلامی شمال آفریقا. ۷. بررسی ترکیب جمعیت و مذهب در شمال آفریقا. ۸. حکومت های اسلامی در شمال آفریقا (رویکرد- تاریخی). ۹. شمال آفریقا در پایان قرن نوزدهم. ۱۰. قدرت های بزرگ و شمال آفریقا در آستانه قرن ۲۰. ۱۱. شمال آفریقا و دوران جنگ سرد. ۱۲. تجزیه و تحلیل مسائل سیاسی جوامع اسلامی شمال آفریقا در دوره معاصر. ۱۳. مروری بر جنبش های اسلامی شمال آفریقا. ۱۴. تاثیر انقلاب اسلامی بر جوامع اسلامی شمال آفریقا. ۱۵. بازده سیاست و تاثیر آن بر کشورهای اسلامی شمال آفریقا. ۱۶. شمال آفریقا و توسعه سیاسی و اجتماعی. ۱۷. نوگرایی دینی و اصلاح طلبی دینی در جوامع اسلامی شمال آفریقا. ۱۸. تاثیر استعمار و غرب بر زبان، آموزش، زنان، تغییرات ساختار اجتماعی و حکومتی در آفریقا. ۱۹. بیداری اسلامی در شمال آفریقا. ۲۰. بررسی موردی وضعیت مسلمانان و جایگاه و نقش آن در تحولات سیاسی و اجتماعی کشورهای مصر، مراکش، لیبی، تونس، الجزایر و سودان همراه با بررسی مختصر ساختار سیاسی این کشورها.			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
x	✓	✓	✓

منابع:

۱. بالتا، پل. مغرب بزرگ (از استقلال تا سال ۲۰۰۰) (۱۳۷۰) ترجمه عباس آگاهی، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی.
۲. دکمچیان، هریر (۱۳۷۷) اسلام در انقلاب، جنبش های اسلامی در جهان عرب، ترجمه حمید احمدی، تهران، کیهان.
۳. رایسدل، الاسدیر و جرالده، اچ بلیک (۱۳۷۳) جغرافیای سیاسی غرب آسیا و شمال افریقا، ترجمه دره میرحیدر، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی وزارت امور خارجه.
۴. ساجوه، امین ب (۱۳۸۴) جامعه مدنی و چشم انداز معاصر، ترجمه فریدون بدره ای، نشر قرزان روز.
۵. شاکر، مصطفی (۱۹۹۳) موسوعه دول العالم الاسلامی، بیروت، دارالعلم المالین.
۶. عظیمی دولت آبادی، امیر (۱۳۹۶) انقلاب در کشورهای عربی، پژوهشکده امام خمینی و انقلاب اسلامی.
۷. لاییدوس، ایرام (۱۳۸۲) تاریخ جوامع اسلامی، ترجمه علی بختیاری زاده، تهران، اطلاعات.
8. Entelis p (edited by) (1997) Islam, Democracy and The state in North Africa, Bloumington, Indiana universitypress.
9. Jazouli, Ahmed(2006) Islam, Democracy and Governance in the North African Countries: The Zero Stage of States, iUniverse, Inc.
10. Johnson, Douglas Hamilton(2003) the Root Causes of Sudan's Civil Wars, James Currey Publishers.
11. Levtzion nehemia (edited by Michel abitboi)(2007) Islam in Aftica and Middle East: studies on couversion and renewal, England, Ashgate.
12. Long, David E., Bernard Reich, and Mark Gasiorowski(2007) The Government and Politics of the Middle East and North Africa, Westview Press.
13. Mcdougall, James(2003) Nation, Society and Culture in North Africa: History and society in the Islamic World (Algeria, Morocco, Tunisia), Published by Frank Cass.
14. Philip, rsawi Charles(1982) An economic history of The Middleeast and North Africa, Columbia University.
15. Quandt, William B.(1998) Between Ballots and Bullets: Algeria's Transition from Authoritarianism Brookings Institution Press.
16. Ruedy John (edited by) (1990) Islamism and Secularism in North Africa, Washington: macmillan.
17. Sullivan, Denis Joseph and Sana Abed-Kotob(1999) Islam in Contemporary Egypt: Civil Society vs. the State, Lynne Rienner Publishers.
18. Volpi, Fredric(2003) Islam and democracy, the future of dialogue in Algeria, London sterling VA Plato press.
19. World Bank(2001) cultural heritage and development: A frame work for action in Middleeast and North Africa.
20. World Bank(2003) better governance for development in the Middleeast and North Africa.

